

Uchwała SO-20/4012/55/2025
Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu
z dnia 9 kwietnia 2025 r.

w sprawie wyrażenia opinii
o sprawozdaniu z wykonania budżetu Gminy Swarzędz za 2024 rok
wraz z informacją o stanie mienia jednostki samorządu terytorialnego i objaśnieniami

Skład Orzekający Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu, wyznaczony zarządzeniem Nr 5/2025 Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu z dnia 3 lutego 2025 r., w osobach:

Przewodniczący: Michał Suchanek,
Członkowie: Katarzyna Kosmowska,
 Aldona Pruska,

działając na podstawie art. 13 pkt 5 i art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2025 r. poz. 7) w związku z art. 267 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2024 r. poz. 1530, z późn. zm.), wyraża o przedłożonym przez Burmistrza Miasta i Gminy Swarzędz sprawozdaniu z wykonania budżetu za 2024 rok wraz z informacją o stanie mienia Gminy Swarzędz i objaśnieniami

opinię pozytywną
z uwagą zawartą w pkt I.3.

Uzasadnienie

Przedmiotem badania stanowiącym podstawę do wydania niniejszej opinii było sprawozdanie roczne z realizacji budżetu Gminy Swarzędz w roku 2024 oraz informacja o stanie mienia Gminy (przedłożone tut. Izbie 27 marca 2025 r.).

Skład Orzekający zapoznał się także z uchwałą budżetową Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024 (po zmianach), uchwałą w sprawie Wieloletniej Prognozy Finansowej Miasta i Gminy Swarzędz na lata 2024-2043 (po zmianach) oraz ze sprawozdaniami budżetowymi za 2024 r.

I.

Przedłożone sprawozdanie zawiera część tabelaryczną oraz objaśnienia do sprawozdania z wykonania budżetu za 2024 rok.

1. W części opisowej zawarto informację o planowanych i wykonanych dochodach, wydatkach i wyniku budżetu. Szczegółowo przedstawiono wykonanie dochodów i wydatków, prezentując wykonanie dochodów w podziale na dochody własne, dotacje na zadania: z zakresu administracji rządowej, na zadania własne i uzyskane w ramach porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego i z administracją rządową, a także realizowane z udziałem środków zagranicznych oraz otrzymane subwencje z budżetu państwa. W części opisowej zawarto również dane o środkach otrzymanych z Funduszu Pomocy, Funduszu Przeciwdziałania COVID-19 i wydatkach dokonywanych z tych środków. Przedstawiono także dochody z mienia analizę stanu należności wymagalnych, w tym z tytułu podatków i opłat lokalnych, działania podjęte w związku zaległościami oraz informację o udzielonych ulgach. Wydatki omówiono w podziale na wydatki bieżące i majątkowe wg działów i rozdziałów klasyfikacji budżetowej.

2. W części tabelarycznej sprawozdania przedstawiono plan i wykonanie dochodów i wydatków budżetu w ujęciu kwotowym i procentowym w szczególności określonej uchwałą budżetową.

Przedstawiono m.in.:

- plan i wykonanie dochodów (bieżących i majątkowych),
 - plan i wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami,
 - plan i wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego,
 - plan i wykonanie dochodów – środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
 - plan i wykonanie dochodów – środków z Funduszu Pomocy,
 - plan i wykonanie dochodów związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - plan i wykonanie wydatków wg działów i rozdziałów (bieżących i majątkowych),
 - plan i wykonanie wydatków związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej i innych zadań zleconych odrębnymi ustawami
 - plan i wykonanie wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego
 - plan i wykonanie wydatków realizowanych ze środków z Funduszu Przeciwdziałania COVID-19,
 - plan i wykonanie wydatków realizowanych ze środków z Funduszu Pomocy,
 - plan i wykonanie wydatków związanych z realizacją zadań wykonywanych na podstawie porozumień z organami administracji rządowej
 - wykaz zadań majątkowych, z podziałem na zadania jednoroczne i stanowiące przedsięwzięcia ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej,
 - wykaz zadań majątkowych realizowanych w ramach Funduszu Przeciwdziałania COVID-19
 - plan i wykonanie przychodów i rozchodów,
 - wykaz dotacji celowych dla jednostek sektora finansów publicznych,
 - wykaz dotacji podmiotowych dla jednostek sektora finansów publicznych,
 - wykaz dotacji celowych dla podmiotów niezaliczanych dla sektora finansów publicznych,
 - wykaz dotacji podmiotowych dla jednostek niezaliczanych dla sektora finansów publicznych
 - plan i wykonanie przychodów i kosztów Zakładu Gospodarki Komunalnej w Swarzędzu,
 - finansowanie ochrony środowiska i gospodarki wodnej,
 - plan dochodów i wykonanie dochodów i wydatków związanych z realizacją zadań określonych w programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii,
 - plan i wykonanie dochodów i wydatków związanych z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami,
 - plan i wykonanie wydatków dla poszczególnych jednostek pomocniczych.
3. Nie przedstawiono zmian w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych dokonanych w trakcie roku budżetowego.

Skład Orzekający wskazuje, że w sprawozdaniu przedstawiono jedynie plan wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy o finansach publicznych na dzień podjęcia uchwały budżetowej na 2024 r. (uchwała Nr LXXXI/834/2023 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 19 grudnia 2023 r.) oraz

na dzień 31 grudnia 2024 r.

Analiza zmian w zakresie planu ww. wydatków wykazała, że dokonano zmian następującymi uchwałami:

- Nr LXXXIII/866/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024,
- Nr LXXXV/878/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 26 marca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024,
- Nr IV/27/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 20 czerwca 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024,
- Nr VI/49/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 27 sierpnia 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024,
- Nr VIII/87/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 29 października 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024,
- Nr IX/99/2024 Rady Miejskiej w Swarzędzu z dnia 26 listopada 2024 r. w sprawie zmiany uchwały budżetowej Miasta i Gminy Swarzędz na rok 2024.

Zgodnie z art. 269 pkt 2 ustawy o finansach publicznych sprawozdanie powinno uwzględniać w szczególności zmiany w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 2 i 3, dokonane w trakcie roku budżetowego.

Powyższe stanowi podstawę do sformułowania uwagi.

4. Do sprawozdania z wykonania budżetu za 2024 r. dołączono informację o stopniu zaawansowania realizacji poszczególnych programów wieloletnich – wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r.
5. Sprawozdanie z wykonania budżetu za 2024 r. spełnia wymogi określone w art. 267 ust. 1 pkt 1 oraz art. 269 pkt 1 i 3 ustawy o finansach publicznych.
6. Analiza porównawcza danych prezentowanych w sprawozdaniu z wykonania budżetu z kwotami planowanymi w budżecie na rok 2024 oraz danymi zawartymi w przedłożonych sprawozdaniach budżetowych wykazała zgodność kwot planowanych i wykonanych w dokumentach przedłożonych tut. Izbie.

II.

1. Na podstawie przeprowadzonego badania Skład Orzekający ustalił, że budżet Gminy Swarzędz za 2024 r. zamknął się deficytem w wysokości 8.180.148,91 zł, przy planowanym deficycie w wysokości 24.000.973,33 zł, bowiem:
 - a) dochody zrealizowano w wysokości 491.114.048,79 zł, co stanowi 97,53% planu, w tym:
 - dochody bieżące wykonano w wysokości 441.592.679,84 zł, tj. 97,79% planu,
 - dochody majątkowe wykonano w wysokości 49.521.368,95 zł, tj. 95,27% planu,
 - b) wydatki zrealizowano w wysokości 499.294.197,70 zł, co stanowi 94,64% planu, w tym:
 - wydatki bieżące wykonano w wysokości 408.519.479,21 zł, tj. 94,14% planu,
 - wydatki majątkowe wykonano w wysokości 90.774.718,49 zł, tj. 97,00% planu.Z powyższego wynika, że wykonane wydatki bieżące są niższe od wykonanych dochodów bieżących, co spełnia wymogi określone w art. 242 ust. 2 ustawy o finansach publicznych.
2. W roku sprawozdawczym Gmina:
 - zrealizowała przychody z tytułu pożyczki i emisji obligacji w kwocie 36.217.147,00 zł (100,00% planu),
 - dysponowała niewykorzystanymi środkami pieniężnymi, o których mowa w art. 217 ust. 2

pkt 8 ustawy o finansach publicznych w kwocie 14.021.590,55 zł, które w budżecie zostały zaangażowane w kwocie 1.180.954,85 zł,

- dysponowała wolnymi środkami, o których mowa w art. 217 ust. 2 pkt 6 ustawy o finansach publicznych w kwocie 12.474.247,60 zł, które w budżecie zostały zaangażowane w kwocie 10.049.928,76 zł.

Natomiast rozchody Gmina zrealizowała w wysokości 23.447.057,28 zł (100,00% planu), z tego: z tytułu spłaty kredytów i pożyczek oraz wykupu obligacji w kwocie 13.447.057,28 zł oraz z tytułu przelewów na rachunki lokat w kwocie 10.000.000,00 zł.

Dane te potwierdza sprawozdanie Rb-NDS o nadwyżce/deficycie za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r.

3. Na podstawie sprawozdania Rb-Z o stanie zobowiązań wg tytułów dłużnych oraz poręczeń i gwarancji Skład Orzekający ustalił, że zobowiązania Gminy z tytułu zaciągniętych kredytów i pożyczek, emisji obligacji na dzień 31 grudnia 2024 r. wynoszą 174.892.051,42 zł, co stanowi 35,61% wykonanych dochodów.
4. W sprawozdaniu Rb-N o stanie należności oraz wybranych aktywów finansowych, wykazano należności wymagalne na 31 grudnia 2024 r. w kwocie 19.634.673,28 zł.
5. Ze sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów za 2024 rok wynika, że należności (saldo końcowe) wynoszą 31.761.637,21 zł, w tym zaległości stanowią kwotę 22.410.092,91 zł, natomiast nadpłaty stanowią kwotę 403.471,74 zł.
6. Na podstawie sprawozdania Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres 1 stycznia do 31 grudnia 2024 r. ustalono, że na koniec okresu sprawozdawczego zobowiązania niewymagalne stanowią kwotę 18.082.661,48 zł, a zobowiązania wymagalne nie wystąpiły.
7. W sprawozdaniu Rb-28S wykazane zostały zobowiązania niewymagalne, które łącznie z wykonanymi wydatkami przekraczają plan wydatków o kwotę 13.696.372,16 zł. Zobowiązania w ww. kwocie wynikają z tytułu wynagrodzeń oraz obligatoryjnych wpłat płatnika (składki ZUS, dodatkowe wynagrodzenia roczne itp.).
8. W niżej wymienionej podziałce klasyfikacji budżetowej poniesione zostały wydatki związane z wypłatą kar, odszkodowań i grzywn:

Dział	Rozdział	Paragraf	Plan [zł]	Wykonanie [zł]	Odniesienie się w sprawozdaniu
1	2	3	4	5	6
700	70005	4590	765.000,00	567.852,60	str. 33
700	70095	4600	155.744,00	155.744,00	str. 34

9. Dochody i wydatki związane z funkcjonowaniem systemu gospodarki odpadami (rozdz. 90002) wykonane zostały w wysokościach odpowiednio: 31.271.568,78 zł (w tym § 0490 – 29.022.944,54 zł) i 26.647.464,88 zł (w tym § 4300 – 21.636.999,45 zł).

Zgodnie z art. 6r ust. 2c ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2024 r. poz. 399, z późn. zm.) środki pochodzące z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w poprzednim roku budżetowym, gmina wykorzystuje na pokrycie kosztów funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi, w tym kosztów, o których mowa w ust. 2a, 2aa i 2b, a także kosztów wyposażenia terenów przeznaczonych do użytku publicznego w pojemniki lub worki, przeznaczone do zbierania odpadów komunalnych, ich opróżnianie oraz utrzymywanie tych pojemników w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym oraz organizacji i utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów.

Zatem środki z opłat za gospodarowanie odpadami komunalnymi, które nie zostały wykorzystane w danym roku budżetowym i w latach poprzednich powinny być zaplanowane w przychodach budżetu bieżącego roku (w § 905) oraz zostać przeznaczone na wydatki określone ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach.

W kontekście art. 6r ust. 1aa i 2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach w przypadku osiągania nadwyżki dochodów nad kosztami funkcjonowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi wskazuje to na potrzebę przeprowadzenia kalkulacji kosztów jednostkowych w celu doprowadzenia do zrównoważenia dochodów z wydatkami, tak aby wpływy z opłat z jednej strony zapewniły sprawne funkcjonowanie systemu odbioru odpadów na terenie Gminy, a z drugiej strony nie stanowiły źródła dodatkowych zysków Gminy.

10. W sprawozdaniu zostały wyszczególnione koszty (wraz z objaśnieniami), o których mowa w art. 6r. ust. 2-2c ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach, zgodnie z dyspozycją art. 6r ust. 2e cyt. ustawy.
11. Wydatki związane z realizacją gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii wykonano w kwocie 2.044.468,76 zł (rozdz. 85153 i 85154), przy zrealizowanych dochodach z tytułu wpływów z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych w kwocie 1.674.781,91 zł (rozdz. 75618 § 0480) oraz z tytułu wpływów z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym w kwocie 424.023,10 zł (rozdz. 75618 § 0270).

Skład Orzekający przypomina, że zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023 r. poz. 2151, z późn. zm.) „Dochody z opłat za zezwolenia wydane na podstawie art. 18 i art. 18¹ oraz dochody z opłat określonych w art. 11¹ będą wykorzystywane na realizację:

- 1) gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o których mowa w art. 4¹ ust. 2,
- 2) zadań realizowanych przez placówkę wsparcia dziennego, w której mowa w art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w ramach gminnego programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych oraz przeciwdziałania narkomanii, o którym mowa w art. 4¹ ust. 2
- i nie mogą być przeznaczone na inne cele.”.

Skład Orzekający zaznacza również, iż w myśl art. 9³ ust. 4 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi środki pochodzące z części opłaty za zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych w obrocie hurtowym (określone w art. 9² ust. 11 i 21 ustawy) gmina zobowiązana jest przeznaczyć „na działania mające na celu realizację lokalnej międzysektorowej polityki przeciwdziałania negatywnym skutkom spożywania alkoholu”.

Ponadto ww. środki mogą być przeznaczone na pomoc obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terenie ich państwa, co wynika z przepisów art. 31a i 31b ustawy z dnia 12 marca 2022 r. o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa (Dz. U. z 2025 r. poz. 337, z późn. zm.).

Zatem środki z tytułu wpływów z ww. opłat, które nie zostały wykorzystane w danym roku budżetowym i w latach poprzednich powinny być zaplanowane w przychodach budżetu bieżącego roku (w § 905) oraz zostać przeznaczone na wskazane powyżej wydatki.

12. Analiza realizacji wydatków budżetowych w § 4440 – „Odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych” wykazała, że przekazanie środków na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych zostało zrealizowane w należytej wysokości.

III.

Do sprawozdania z wykonania budżetu dołączono informację o stanie mienia Gminy wg stanu na dzień 31 grudnia 2024 r. zawierającą dane, o których mowa w art. 267 ust. 1 pkt 3 ustawy o finansach publicznych. Wykaz mienia obrazuje stan majątku, jaki Gmina posiada, jego wartość i zmiany w stanie mienia od dnia złożenia poprzedniej informacji oraz dochody uzyskane z tego tytułu oraz informacje o innych prawach majątkowych (posiadane udziały w spółkach).

Biorąc powyższe pod uwagę Skład Orzekający postanowił jak w sentencji.

Przewodniczący
Składu Orzekającego

/-/ Michał Suchanek

Pouczenie: Od opinii wyrażonej w niniejszej uchwale służy odwołanie do Kolegium Regionalnej Izby Obrachunkowej w Poznaniu w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej uchwały.